

ZA 02.10.21 - CONCERTZAAL

BELGIAN NATIONAL ORCHESTRA

O.L.V. AZIZ SHOKHAKIMOV

PATRICIA KOPATCHINSKAJA ^{VIOOL}

Pastorale

CCHA.BE

ZA 02.10.19 - CONCERTZAAL

**BELGIAN NATIONAL
ORCHESTRA**

O.L.V. AZIZ SHOKHAKIMOV

**PATRICIA
KOPATCHINSKAJA** VIOL

Pastorale

PROGRAMMA

Maurice Ravel ⁽¹⁸⁷⁵⁻¹⁹³⁷⁾

Le tombeau de Couperin ⁽¹⁹¹⁹⁾

Prélude: Vif

Forlane: Allegretto

Menuet: Allegro moderato

Rigaudon: Assez vif

Felix Mendelssohn-Bartholdy ⁽¹⁸⁰⁹⁻¹⁸⁴⁷⁾

Concerto voor viool in re klein, MWV03 ⁽¹⁸²²⁾

Allegro molto

Andante

Allegro

Pauze

Ludwig van Beethoven ⁽¹⁷⁷⁰⁻¹⁸²⁷⁾

Symfonie nr. 6 in fa groot, op. 68, "Pastorale" ⁽¹⁸⁰⁸⁾

*Erwachen heiterer Empfindungen bei der Ankunft
auf dem Lande.*

Allegro ma non troppo

Scene am Bach: Andante molto moto

Lustiges Zusammensein der Landleute: Allegro

Gewitter. Sturm: Allegro

Hirtengesang: Frohe und dankbare Gefühle nach dem Sturm.

TOELICHTING

Maurice Ravel

Le tombeau de Couperin

Zoals de oude componisten die hulde brachten aan de oude meesters, zo schreef Ravel 'een muzikale gedenksteen' als herinnering aan François Couperin en de Franse klavecimbelschool van de zeventiende en achttiende eeuw. *Le tombeau de Couperin* was oorspronkelijk een suite voor piano, die uiterlijk veel gelijkenis vertoont met de 'ordres' van Couperin. Zonder het minste archaïsme gebruikt Ravel het oude kader van de klassieke suite. Elk stukje wordt behandeld in zijn klassieke vorm, maar uiteraard met toevoeging van harmonische, ritmische en melodische vondsten. De pianoversie bestond uit zes delen. Wanneer Ravel in 1920 besliste een orkestversie te maken, liet hij twee delen weg, omdat hij hen als te pianistisch beschouwde. Wat overbleef was een wonderlijk welbespraakte *Prélude*, een *Forlane*, vervuld van de gratie van deze oude Venetiaanse dans, een *Menuet* in een typisch achttiende-eeuwse stijl en een *Rigaudon* die getuigt van Ravels grote bewondering voor Chabrier. Elk van deze stukken is opgedragen aan een van Ravels vrienden, gesneuveld in de eerste oorlogsmaanden van 1914. De eerste uitvoering van de orkestversie vond plaats op 28 februari 1920 in de Concerts Padeloup o.l.v. Rhené-Baton. Later werd er bij de muziek een choreografie geschreven door de Ballets suédois van Rolf de Maré.

Felix Mendelssohn-Bartholdy

Concerto voor viool in re klein, MWV03

Mendelssohns *Violconcerto in e* behoort tot een van de mooiste werken voor viool ooit geschreven. Vooral de weemoedige melodie aan het begin van het werk is bijzonder beklijvend. Vandaag staat het *Violconcerto in re klein* op het programma, dat hij componeerde toen hij slechts dertien jaar oud was. Net als Mozart was Mendelssohn een wonderkind, omdat hij al op een jonge leeftijd een knap staaltje compositietalent toonde. Andere werken die hij op jonge leeftijd componeerde zijn bijvoorbeeld het Octet voor strijkers en de ouverture van *Ein Sommernachtstraum*. Mendelssohn was

respectievelijk slechts zestien en zeventien jaar oud. Zijn *concerto in d* kan je dan misschien wel beschouwen als het kleine broertje van die in mi klein door de driedelige opbouw (snel-langzaam-snel) en de harmonische progressies en evenwichtige frases die verwant zijn aan Mozart. Toch weet Mendelssohn bij momenten bijzonder origineel uit de hoek te komen. Vooral de gewaagde modulaties in het tweede langzame deel bewijzen dat hij niet de gebaande wegen zomaar volgde. Het concerto kende een ware renaissance toen de legendarische violist Yehudi Menuhin in 1956 het stof blies van de partituur. Sindsdien hebben verschillende grote violisten zich gewaagd aan dit concerto, zoals vandaag Patricia Kopatchinskaja.

Ludwig van Beethoven

Symfonie in f-groot, 'Pastorale'

De romantiek is, zeker bij Beethoven, een kunst met veel gezichten; daar waar Beethoven in zijn *Derde symfonie* nog de heroïek en in zijn *Vijfde symfonie* nog de romantische tormentatie en noodlottigheid gestalte had gegeven, overheerst in de *Zesde symfonie* veeleer de bucolische lyriek. Vanzelfsprekend past ook het pastorale gegeven perfect in het kader van het romantische levensgevoel, maar desalniettemin bekleedt de *Pastorale* een ietwat opmerkelijke plaats in Beethovens symfonisch oeuvre. In tegenstelling tot de meeste andere symfonieën, die veelal gehonoreerd worden omwille van hun doorwrochte vormen, hun complexe structuren of hun dramatische geladenheid, is de *Pastorale* veeleer een symfonie die gekenmerkt wordt door een bijna onthutsende eenvoud, een eenvoud die (vooral in de eerste drie delen) zelfs balanceert op de rand van de monotonie en het simplisme: de melodieën zijn doorlopend diatonisch, het harmonische verloop is langzaam en de gebezigde akkoorden basaal, de ritmische structuren zijn elementair en worden vaak veelvuldig herhaald, contrasten zijn er nauwelijks en de dynamiek groeit slechts nu en dan uit boven het mezzo-fortenniveau; kortom, Beethoven hanteert in het grootste deel van de *Pastorale* een toonspraak die niet extrovert en flamboyant is, maar veeleer discreet en intiem, een toonspraak derhalve die vraagt om een zeer accurate beluistering, opdat het raffinement en de subtiliteiten van de partituur (cf. de orkestratie!) hoorbaar zouden worden.

Pas in het vierde deel van deze symfonie flakkert de welbekende Beethovenaanse bezetenheid op, doch in de finale wordt deze alweer getemperd door lyrische melodieën en vloeiende ritmen. Ondanks – of misschien juist mede dankzij – deze ongewone eenvoud wordt de *Pastorale* beschouwd als een van de meest significante symfonieën uit het integrale symfonische repertoire. Vanzelfsprekend heeft dit te maken met het feit dat de verschillende delen van Beethovens *Zesde Symfonie* nadrukkelijk gekoppeld zijn aan buitenmuzikale voorstellingen. De *Pastorale* is de eerste grote symfonie die op een programmatische inhoud gebaseerd werd. Meteen dient hierbij beklemtoond te worden dat het Beethoven in dit werk geenszins om 'Malerey' maar wel om 'Ausdruck der Empfindungen' te doen was. Met andere woorden, Beethoven heeft – op enkele vogelgeluiden na – niet zozeer getracht om een muzikale kopie van de werkelijkheid te creëren, maar wel om op basis van de emoties die bij hem opborrelden wanneer hij in de natuur vertoefde, een muzikaal pendant te construeren. De programmatische inslag van Beethovens *Pastorale* heeft de bestaande symfonische traditie overigens niet onberoerd gelaten. In tegenstelling tot de klassieke vierdelige symfonie, is de *Pastorale* immers een werk in vijf delen (waarvan de laatste drie delen rechtstreeks in elkaar overlopen). Hieruit blijkt dat Beethoven zich bij de uiteindelijke vormgeving van zijn werk wel degelijk heeft laten inspireren en beïnvloeden door buitenmuzikale aspecten, alle compositorische conventies ten spijt. Het is juist deze weerbarstigheid ten aanzien van de traditie, evenals de ermee gepaard gaande, toenemende profilering van de subjectieve intenties en emoties van de kunstenaar, die de *Pastorale Symfonie* karakteriseren als een romantisch werk bij uitstek.

PIETER BERGÉ

*Met dank aan Bozar

Patricia Kopatchinskaja © Eric Melzer

BIOGRAFIEËN

Patricia Kopatchinskaja combineert diepgang, virtuositeit en humor in haar spel en benadert de muziek met een uitzonderlijke theatraaliteit. Het maakt daarbij niet uit of ze een vioolconcerto van Tsjajkovski, Ligeti of Schönberg vertolkt of een eigenzinnig geënceneerd project presenteert waarin ze Beethoven, Oestvolskaja of Cage deconstrueert. Momenteel soleert ze met de meest prestigieuze orkesten. Dit seizoen is ze artist in residence bij de Berliner Philharmoniker.

Aziz Shokhakov won op 21-jarige leeftijd de Gustav Mahler International Conducting Competition in Bamberg. Sindsdien dirigeerde hij gerenommeerde orkesten als de Staatskapelle Dresden, Kammerphilharmonie Bremen, SWR Sinfonieorchester, HR-Sinfonieorchester, Deutsches Sinfonieorchester Berlin en London Philharmonic Orchestra. Naast zijn symfonische bezigheden, dirigeert hij ook regelmatig opera's. Afgelopen zomer dirigeerde hij Rimsky-Korsakovs Gouden haan in een regie van Barrie Kosky op het Festival d'Aix-en-Provence.

Het **Belgian National Orchestra**, dat werd opgericht in 1936, is de geprivilegieerde partner van Bozar. Sinds 2017 staat het orkest onder leiding van de Amerikaanse dirigent Hugh Wolff. Het Belgian National Orchestra treedt op met solisten van wereldformaat als Vilde Frang, Gidon Kremer en Rolando Villazón. Verder investeert het Belgian National Orchestra in de toekomstige generatie luisteraars en deinst het niet terug voor vernieuwende projecten, zoals met pop-rockartiest Ozark Henry. Tot de bekroonde discografie, voornamelijk op het label Fuga Libera, behoren onder meer zes opnames onder leiding van voormalig chef-dirigent Walter Weller.

ORKEST

concertmeester

Misako Akama

eerste viool

Anne Leonardo
Isabelle Chardon*
Sarah Guiguete*
Maria Elena Boila
Nicolas Deharven
Françoise Gilliquet
Philip Handschoewerker
Akika Hayakawa
Ariane Plumerel
Serge Stons
Dirk Van De Moortel
Isabelle Scoubeau
Isabelle Dunlop

twede viool

Filip Suys***
Jacqueline Preys**
Nathalie Lefin*
Marie-Daniëlle Turner*
Sophie Demoulin
Isabelle Deschamps
Hartwich D'Haene
Pierre Hanquin
Anouk Lapaire
Esther Singier
Juliette Janssen
Challain Ferret

altviool

Vladimir Babe
Vladimir Babeshko***

Mihoko Kusama*
Dmitry Riabinin*
Sophie Destivelle
Katelijne Onsia
Peter Pieters
Marinela Serban
Silvia Tentori Montalto
Edouard Thise
Song Aun Mun

cello

Herwig Coryn
Francis Mourey
Lesya Demkovych
Philippe Lefin
Uros Nastic
Harm Van Rheeden
Taras Zanchak
Pierre Sutra

contrabas

Robertino Mihal***
Svetoslav Dimitriev*
Sergheïç Gorlenko
Dan Ishimoto
Miguel Meulders
Gergana Terziyska

fluit

Baudoin Giaux***
Jérémie Fèvre*

hobo

Arnaud Guittet*
Ilona Ingels

klarinet

Jean Michel Charlier***
Geert Baeckelandt

fagot

Bert Helsen*
Bob Permentier*

hoorn

Ivo Hadermann***
Anthony Devriendt*
Jan Van Duffel*
Katrien Vintioen*
Bernard Wasnaire*
Dries Laureyssens

trompet

Leo Wouters**
WardOpsteyn*
Bram Mergaert
Steven Devolder

trombone

Bruno Debusschere*
Guido Liveyns*
Luc De Vleeschhouwer***

tuba

Dieter Verschueren

harp

Annie Lavoisier***

pauken

Nico Schoeters***

percussie

Katia Godart*
Koen Maes
Arthur Ros
Brecht Schepers

*** lessenaaraanvoerder

** eerste solist

* soliste · solist

OM NAAR UIT TE KIJKEN

do 28 okt 21 - 20 u - Sint-Quintinskathedraal Hasselt
HET LETS RADIOKOOR O.L.V. SIGVARDS KLAVA
Pärt & Tsjaikovski

Het Lets Radiokoor, opgericht in 1940, behoort tot de absolute top van de Europese kamerkoren. Het ensemble wordt geroemd om zijn verfijnde smaak, een geraffineerde expressie en een ongelofelijke vocale techniek. Vooral door zijn interpretatie van moderne koormuziek heeft het koor grote naam gemaakt en de reputatie van een 'klanklaboratorium' verkregen. De zangers specialiseerden zich in vocale vaardigheden, zoals de intonatie van kwarttonen en de boventoonzang, en verdiepten zich in de geheimen van de oeroude zangtradities van hun geboorteland.

Een belangrijke doelstelling van het koor is de promotie van Letse componisten tijdens hun internationale optredens. Voor de opnames van de composities van onder meer Eriks Esenvalds werd het koor door de Internationale Muziekraad van de Unesco gelauwerd. De opname van Arvo Pärts Adam's lament ontving in 2014 een Grammy.

"This chorus's expertise in music pushes voices to extremes, from ethereal high tones to uncannily sustained bass drones." **The New York Times**

"Great musical power." **The Washington Post**

Arvo Pärt *Sieben Magnificat-antiphonen*

Eriks Esenvalds *Stars*

Gustav Mahler *Adagietto uit Symfonie nr. 5* (arrangement Gérard Pesson)

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski *Liturgie van de Heilige Johannes Chrysostomos, opus 41*

HET VOLLEDIGE PROGRAMMA OP **ccha.be**